

RH i NR
bolova na
ja Jadrana
ispitivanje
za vuča --

je gajenje
a) Ribar-
gućiti eks-
zeću »Da-

tutima na-
imentiranje
va:

u Zadru i

za vezanu
a, odnosno
i bonova u

posada is-
iz pomor-
i dopunsko
vačima pre-
snim teren-
rane u na-

nastojanja
aženju mar-

tu u Splitu
ciju i kon-
biološke sta-
u radu.

tivanja sar-
avištima na-
ručju Pala-

nabavu rad-
za uspješno
tog rada na
latkovodnog

čno istraži-
ribarstvu, u
rati Savezni
arstvo, s ti-

me, da se postojeći Institut za slatko-
vodno ribarstvo u Zagrebu pretvori u
Centralni savezni institut.

9. Usmjeriti rad naučno istraživačke
službe slatkovodnog ribarstva na rješa-
vanju problema ribarske proizvodnje. U
tu svrhu potrebno je izgraditi pokusne
ribarske stanice.

10. NR Makedoniji i Crnoj Gori pru-
žiti najhitniju pomoć u naučno-istraži-
vačkom radu na sektoru ribarstva.

OSTALA PITANJA

1. Donijeti najhitnije uredbu o plaća-
ma i radnim odnosima, radi reguliranja
tih pitanja kako u morskom tako i u
slatkovodnom ribarstvu.

2. Riješiti pitanje redovne isplate
računa od strane banaka ribarskim za-
drugama za prodanu ribu. U protivnom
slučaju dovodi se u pitanje rad zadru-
ga i time izvršenje plana proizvodnje.

3. Osigurati ribarima bolje snabdije-
vanje živežnim namirnicama linijom ga-
rantiranog snabdijevanja i putem ve-
zane trgovine .

4. Najhitnije riješiti problem socijal-
nog osiguranja ribara -- zadrugara.

5. Sportskom ribolovu, kako na slat-
kovodnim vodama tako i na moru, po-
svetiti odgovarajuću pažnju i pružiti
potrebnu pomoć, kako bi on mogao
izvršiti sa uspjehom namijenjene mu
zadatke.

O PRILIKAMA U RIBARSKOJ PRIVREDI U VOJVODINI

Kroz poslednju godinu dana radovi
na unapređenju ribnjaka, ribolova i ri-
barske industrije u Vojvodini znatno su
napredovali.

Na samih nekoliko kilometara od
Beograda, na teritoriji Vojvodine, po-
diže se jedan veliki ribnjak, koji bi tre-
bao da obilno i stalno snabdeva Beograd
svežom ribom, šaranima. Taj je ribnjak
izgrađen na terenu Pančevačkog rita,
ali još nije potpuno završen. Kada se
završi, to će biti jedan od najve-
ćih ribnjaka na Balkanu.

Bilo je predviđeno da se uz ovaj ri-
bnjak osnuje i jedan institut za prouča-
vanje života riba. Da je ovaj ribnjak
završen, bio bi već dosada poslužio
kao pomoćno sredstvo studentima Vete-
rinarskog i Poljoprivrednog fakulteta,
koji žele da se iz svoje inicijative po-
svete i ribarstvu, jer se na nijednom
od ovih fakulteta još ne predaje ništa
o ribama, niti o gajenju riba, niti o pa-
tologiji riba, niti o ribarstvu kao pri-
vredi.

Drugi ribnjak nešto manjeg kapaci-
teta od gornjeg bio bi onaj u Sremskim
Boljevcima, koji je u stalnom pogonu
i vrlo je produktivan.

Osnivanjem ribarskog gazdinstva
»Tamiš« daje se mogućnost iskorišća-
vanja voda male reke Tamiša i kanala
Begeja u racionalne ribarske svrhe, jer
su se te vode dosada iskorišćavale ne-
racionalno i više destruktivno, riba se
uništavala na sve moguće načine. Obe
vode biće od velike koristi za ribolov
ako se nasade ribljim mladem, ako se
organizuju mrestilišta, bude li se uz to
strogo pazilo da se riba ne uništava ne-
dozvoljenim sredstvima i ne budu li fa-
brički objekti puštali u njihove vode
štetne gasove i razne otrovne industri-
ske otpatke. Uz ove vode trebalo bi ra-
zumno iskorišćavati vodoplavne terene
oko njihovih obala.

Najveći ribarski rad na teritoriji
Vojvodine zasada je završavanje veli-
kog ribnjaka u Kolutu kod
Sombora. To je upravo jedan od

najmodernijih ribnjaka u celoj zemlji. Računa se da će u najpovoljnijim prilikama davati do četrnaest vagona ribe godišnje. Ribnjak je već tehnički završen i na njemu je već počelo gajenje ribe.

Ribnjak ima tri jezera za konzumnu ribu i dva manja za produkciju priplodne ribe. Za potrebe mrestenja ribe izgrađeno je dvanaest mrestilišta. Za čuvanje ribe preko zime ima dvanaest uređenih zimovnika. Ali s obzirom na riblju vodenu zarazu treba biti oprezan i dobro razmisliti, da li će se u te zimovnike smestati riblja mlađ ili ne. Naravski, to će zavisiti od terenskih okolnosti.

Pri izgradnji ovog ribnjaka mislilo se i na higijenske potrebe u slučaju širenja kakvih ribljih zaraza. Tu se svakako mislilo da se povede borba protiv ribljih bolesti najpre izolacijom obolele ribe, ukoliko je to moguće sprovesti i na vreme, kao i da se bolesna riba može podvrći eventualnom masovnom lečenju, ustanovi li se tačno dijagnoza obolenja. Jer u tome je dosada bilo gorkoga iskustva sa zarazom vodene bolesti, otkada masovno vlada slatkim vodama Evrope, a u našim ribnjacima uništila je skoro devedeset procenata ribe.

Pošto je ribnjak u Kolutu potpuno izgrađen, u projektu je da se podigne još nekoliko ribnjaka, ali većih od ovoga. Tako bi ribnjak, koji će se podići kod Stare Kanjiže u severnoj Vojvodini, trebao da spada među najveće ribnjake u Evropi.

Ostvarenjem svih tih planova naša bi zemlja spadala u najproduktivnija ribarska područja Evrope.

Svakako za ostvarenje ovih ekonomskih problema potrebna je i stručna sprema ne samo običnih radnika na te-

renu nego i pojedinih rukovodilaca za terenske i administrativne i naučne poslove u ribarstvu.

Na usavršavanju stručnog osoblja za rad na ribnjacima počelo se raditi u raznim pravcima, u nižim školama u Ečki i Perlezu, gde se osposobljavaju omladinci za brigadire i ribarske majstore. Za ribarske stručnjake na terenu sa srednjim obrazovanjem, školuju se omladinci u Otseku za ribarstvo pri srednjopoljoprivrednoj školi u Zrenjaninu. Za više rukovodiocce, koji bi trebali da vode stručnu stranu ribarstva na naučnoj bazi, dobilo je stipendije nekoliko biologa i agronoma koji se usavršavaju za taj posao fakultetskim studijama u inostranstvu.

Misli se da će ribarstvo na teritoriji Vojvodine i sa klimatske strane imati znatnog uspeha. Probni radovi u tom pogledu pokazali su dobar napredak. Otkada su na otvorenim rekama osnovana ribarska gazdinstva i ona preko organizovanih ribarskih brigada hvataju ribu boljim načinom lova i ribolov je produktivniji. Ove brigade su podeljene racionalno prema bogatstvu ribe u pojedinim ribolovnim područjima. Brigade i zato s uspehom rade, jer ih država preko ribarskih gazdinstava snabdeva svim potrebnim alatom i materijalom. Sem toga svaki brigadir dobija pobudu za samoinicijativni rad, jer osim redovne plate, prima svaki pojedini učesnik u ribolovu još i procenat od ulova.

Radne ribarske brigade snabdevene su raznovrsnim alatom za razne vrste ribolova preko cele godine.

Isto tako i plovni park je motorizovan, što znatno olakšava ribolov.

Distribucija ulovljene ribe, to je posao ribarskih gazdinstava. Za prikupljanje ribe imaju gazdinstva velike tik-

rodilaca za naučne po-

osoblja za raditi u školama u osobljavaju arske majna terenu školuju se arstvo pri u Zrenjajki bi treb. ribarstva pendije ne- oji se usa- kultetskim

a teritoriji rane imati ovi u tom napredak. ama osno- ona preko gada hva- a i ribolov su pode- tstvu ribe odručjima. ide, jer ih azdinstava tom i ma- igadir do- ni rad, jer vaki poje- i procenat

nabdevene izne vrste

motorizo- olov.

to je po- prikuplja- elike tik-

vare, a za izvoz ribe po zemlji i za ino- stranstvo služe im specijalni vagoni.

Da bi se pojačala plodnost ovih otvo- renih voda ubacuje se u njih svake go- dine na milijone komada ribljeg mlada što pojačava produktivnost tih reka ukoliko mlađ ne zahvati kakva bolest ili koja druga nepogoda, koja joj ne da da se razvije do normalne veličine.

U Vojvodini se pošlo napred i na po- lju riblje industrije. Tako u Belju već je u izgradnji industrijski kombinat za preradu i konzervisanje ribe. Sva riba koja se ulovi na ribolovnim područjima Dunava i Drave biće u ovoj fabrici pre- rađivana. Računa se da bi se tu moglo uloviti godišnje oko sedamdeset vagona ribe.

I na poljoprivrednim imanjima poje- dinih velikih državnih, komunalnih ili industrijskih ustanova počelo se sa iz- gradnjom malih ribnjaka. Ali pri tome poslu pokazalo se da svugde fali pravih ribarskih stručnjaka, koji bi bili u mo- gućnosti da upravljaju gajenjem ribe i pojačavanjem produktivnosti samih rib- njaka.

Ako se uzme ukupna dosadašnja po- vršina izgrađenih ribnjaka u Vojvodi- ni, ona je za 18 procenata veća od pred- ratnih površina ribnjaka. Pomanjkanje radne snage i stručnog osoblja sprečilo je da nove površine budu još veće.

Intenzivnim poribljavanjem voda i po- mogućstvu uspešnom borbom protiv ri- bljih zaraznih bolesti, moći će se tokom vremena još bolje unaprediti ribarstvo u Vojvodini i u zatvorenim i u otvore- nim vodama.

U vezi sa ribolovnim vodama u Voj- vodini treba da počne *iskorišćavanje školjaka*, koje će se prerađivati u bra- šno. Taj produkt, koga se može dobiti u većim količinama, služiće kao hrana za kokoši, patke i drugu živinu.

Na dnu vojvođanskih bara uspeva jedna biljka koja smeta ribolovu, na- ročito pri radu mrežama. To je poznati orašak ili »jezuitski orah«, latinski na- zvan »*Trapa natans*« za koji se vrlo če- sto zadije ribarska mreža i pocepa se. Plod je trougolan i bodljikav. On se može upotrebiti kao ljudska hrana. Ima okus lešnika i donekle pitomog kestena. Da bi se mogao jesti, treba mu skinuti ljusku, ali pri uživanju većih količina dobija se naduvanje. Jede se ili sirov ili kuvan. Plod će se ove biljke mleti i dobivenim brašnom hraniće se domaća stoka. Nekada se i kod nas upotreblja- vao orašak za ljudsku ishranu, dok da- nas može ga se još videti na tržištima u Nemačkoj i Poljskoj. Izgleda da je plod ove biljke sa našeg tržišta poti- snuo pitomi kesten.

A. T.

METODA RADA U TEČAJEVIMA

Već se mnogo raspravljalo pitanje osnivanja škola za kadar majstora slat- kovodnog ribarstva. Do eventualnog osnivanja tih škola, morat će se izdiza- nje kadrova i dalje vršiti putem teča- jeva.

Kako bi nastavnici koji nijesu profe- sionalni pedagozi, mogli efikasno vršiti svoj nastavnički zadatak, mišljenja

sam, da bi se mogli služiti istom meto- dom rada, kako u radničkim, tako i u službeničkim tečajevima.

Glavna svrha tečajeva je, da ospo- sobe kadrove za pojedine struke i da im, u vrlo kratko vrijeme, pruže izvje- sno teoretsko znanje.

Obzirom na kratko vrijeme u kojem se tečaj održava, to je teoretsko znanje